ЗНАЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ У ПОВСЯКДЕННІЙ ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА

ГАЇНА Д. Copyright © 2013

Становище соціальної роботи як професії у сучасному суспільстві все частіше змінюється і вимагає від працівника соціальної сфери більшої віддачі, наявності творчого потенціалу, розвитку компетенцій, необхідних для повсякденно діяльності, а також формування професійної майстерності. Інтерес до особистості соціального працівника зростає і тому посилюється інтерес до горизонтів його професійної майстерності. Професія – це, як відомо, рід діяльності, занять людини, що володіє комплексом спеціальних знань і практичних навичок, які характеризують фахову майстерність людини. При цьому професійність соціального працівника характеризується наявністю у нього: а) професійного покликання; б) глибокої мотивації до виконання праці в різних її соціальних модифікаціях; в) духовно-етичних якостей та соціально-генетичної схильності до роботи з людиною; г) професійних знань, умінь, майстерності; д) критичного ставлення до своєї діяльності; е) здатності все життя вчитися та досягати самореалізації; ж) професійної гордості як соціально-психологічного стану особистості [1].

Становлення професійності починається з професійної підготовки та виховання фахівців, поетапного формування системи практичних навичок соціальної роботи та відповідної майстерності. За акмеологічного підходу (Е. Зєер) шлях особистості до вершин професіоналізму містить п'ять стадій (ступенів): оптацію, професійну підготовку, адаптацію, власне професіоналізацію та досягнення майстерності в обраній справі [2]. Остання у царині соціальної роботи становить сукупність таких якостей фахівця, котрі відображають ступінь його кваліфікації, рівень знань та навичок у здійсненні комплексу заходів із соціального захисту населення [3], а саме мовиться про: 1) високу кваліфікація працівника, що пройшов спеціалізовану підготовку і навчання, володіє стійкими навичками у повсякденній роботі з різними категоріями населення, уміло й ефективно застосовує на практиці інноваційні технології; 2) компетентність та відповідність дій вимогам державних стандартів у сфері соціального обслуговування; 3) максимальне використання знань та умінь у соціальній роботі в поєднанні з індивідуальними здібностями; 4) надійність і відповідальність, адекватна реакція на соціально-економічні зміни в суспільстві; 5) уміле використання досягнень соціальних наук і соціальних технологій для гармонізації взаємовідносин у соціумі; 6) уміння завойовувати довіру клієнтів і колег, використання рефлексії до клієнта та його проблем. Іншими словами, професійна майстерність – це рівень оволодіння особистістю спеціальністю, своєю професією; це показник залучення працівника на різних рівнях до професіоналізму в системі соціальної роботи [3].

В результаті задіяння до ділової діяльності людина стає фахівцем, тобто частиною професійного товариства. З досвідом приходять професійна зрілість і звичайно ж майстерність, яка виявляється не тільки у високих виробничих показниках, але і в динаміці життєвих цілей, потреб і мотивації. Хоча професіонал завжди прислухається до думки й оцінки "значущого оточення", усе ж залежно від зростання майстерності задовольняється потреба в самоповазі, яка базується на професійній компетентності, впевненості, свободі та незалежності, стає для нього більш значущою, ніж потреба у визнанні заслуг і досягнень з боку оточуючих. Разом з тим висока самооцінка майстра пов'язана з критичним ставленням до себе, критичною оцінкою своїх думок, дій і вчинків. Основними критеріями професійної майстерності соціального працівника є гуманність, науковість, професійна доцільність, оптимальний характер, результативність, демократичність, творчість і вміння оригінально мислити. Водночас майстерність – це і вияв власного Я, самореалізація особистості соціального працівника в професійній діяльності, його спрямованість, здібності та психофізичні особливості [2].

Отже, професійна майстерність і професійність є запорукою успішної соціальної роботи, кваліфікованого соціального захисту, опіки і супроводу, надання соціальних послуг і здійснення практичної повсякденної діяльності. Соціальний працівник повинен прагнути досягнути професійної майстерності, а також завжди підтримувати свою професійність відвідуючи різні курси, тренінги, лекції тощо, також вивчати нові методи і засоби у практичній діяльності, розширювати коло спілкування, ділитись досвідом і робити соціальний внесок у суспільство.

1. Ідеальний образ соціального працівника [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://revolution.allbest.ru/sociology/00034582_0.html

2. Островська Н.О. Професійна майстерність спеціаліста соціальної роботи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vlush/Ped/2012_1/4.pdf

3. Професійна майстерність соціального працівника [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://nashaucheba.ru